

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Vtrum intellectus & scientia, quæ inter dona numerantur, sint illa quæ
naturaliter habet homo. C. D

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

raliter exortis. Per eam n. & natura summa, quæ fecit omnes naturas, id est, diuina consideratur: & quæ post ipsam sunt spirituales & inuisibiles naturæ, vt angeli, & omnes animæ bonæ affectionis cōspiciuntur. In hoc ergo differentia est, quia sapientia creator tantū conspicitur, intellectu vero & creator, & creatura quædam. Itē intellectu intelligibilia capimus tantum: sapiētia vero nō modo capimus superiora, sed etiam incognitis delectamur. Sic ergo distingui potest inter illa tria, sc. intellectum, scientiā & sapientiam. Scientia valet ad rerum temporalium rectam administrationē, & ad bonam inter malos conuersionē, Intelligentia vero ad creatoris, & creaturarum inuisibilium speculationem. Sapientia vero ad solius æternæ veritatis contemplationem & delectationem.

Quod intellectus & scientia de quibus hic agitur, non sunt illa, quæ naturaliter habet homo. C

Et notandum quod intellectus & scientia quæ dicuntur dona Sp. S. alia sunt ab intellectu & scientia, quæ naturaliter sunt in anima hominis: hæc n. virtutes sunt, quæ per gratiam infunduntur animis fidelium, vt per eas recte viuant. Illa vero naturaliter habet homo ex beneficio creationis: à Deo tamen. Per has autem virtutes quæ dicuntur dona Spir. S. illa naturalia reformantur atq; adiuuantur: vt v. g. Intellectus naturalis peccato obtenebratus, per virtutem quandam & gratiam, quæ dicitur spiritus intelligentiæ reformatur atq; adiuuatur ad intelligendum. Ita & per illam virtutem, quæ dicitur Spiritus sapientiæ iuuatur atque erigitur mentis ratio ad contemplationem, & delectationem æternæ veritatis.

Quod sapientia ista Dei est, nec est illa, quæ Deus est. D

Illud etiam sciendum est, quod sapiētia de qua nunc differimus, nō est illa sapiētia Dei (vt ait August.) quæ Deus est: sed hominis sapiētia: veruntamen

*Quomodo
differunt
scientia, in-
telligentia,
& sapientia.*

men quæ secundū Deum est: ac verus & præcipuus cultus eius est. Si ergo colat mens hominis Deum cuius ab eo capax facta est, & cuius esse particeps pōt, sapiens ipsa fit & non sua luce, sed summæ illi⁹ lucis participatione sapiens fit. Ista ergo hominis sapientia ēt Dei est: verum nō ita Dei est, vt ea sapiens sit Deus. Non n. participatione sui sapiēs est, sicut mens participatione Dei. Sic etiam dicitur iustitia Dei, non solum illa qua ipse iustus est: sed etiam illa quam dat homini cum iustificat impiū.

DE CONNEXIONE VIRTVTVM, QUÆ

non separantur.

DISTINCT. XXXVI. A

Solet etiam quæri, vtrum virtutes ita sint sibi coniunctæ, vt separatim non possint possideri ab aliquo: sed qui vnam habet omnes habeat? De hoc etiam Hier. ait: Omnes virtutes sibi hæret: vt qui vna caruerit, omnibus careat. Qui ergo vnam habet, omnes habet. Quod quidē probabile est. Cū n. charitas mater sit omnium virtutū: in quo cunque mater ipsa est, scil. charitas, & cuncti filij eius, id est, virtutes recte fore credūtur. Vnde Aug. Vbi charitas est, quid est quod possit deesse? Vbi a. non est, quid est quod possit prodesse. Cur ergo non dicimus. Qui hāc virtutē habet, omnes habet, cum plenitudo legis sit charitas? quæ quanto magis est in homine, tanto magis est virtute præditus: quāto vero minus, tanto minus inest virtus: & quanto minus inest virtus, tanto magis inest vitium.

Si cunctæ virtutes pariter sint in quocunque sunt. B

Vtrū vero pariter quis omnes possideat virtutes, an aliæ magis, aliæ minus in aliquo ferueant, quæstio est. Quibusdā n. videtur, quod aliæ magis, aliæ minus habeātur ab aliquo: sicut in Iob patiētia emicuit, in David Humilitas, in Moysē māfuerudo, qui etiā cōcedunt magis aliquē mereri, per aliquā vnam virtutem quam per aliam, sicut eam plenius

*Aug. in lit.
14. de Trin.
ca. 1. in prin.*

*Hie. com-
mentario
ad illud. 56.
cap. 16.*

*Esa. Custo-
dite iudiciū
in tom. 5.*

*Super. Ioan.
tract. 83. ad
illud ca. 15.*

*Ioan. hoc est
præceptum
meum in
tom. 9.*

Rom. 13. d.

*Iacobi 3. e.
2. Reg. 6. o.
Num. 12. d.*